

Leren vissen

Vroeger hoorde je nog wel eens, als het ging over ‘ontwikkelingshulp’ (dat heette toen nog zo...): “Wie honger heeft moet je geen vis geven, maar een hengel”. De achterliggende gedachte: wanneer help je iemand echt, structureel, om verder te komen met zijn leven? Wie vandaag een vis van je krijgt, heeft morgen weer honger. Wie met die hengel zelf leert vissen, kan voortaan zichzelf redden.

Bij INLIA doen we allebei. We geven degene met honger een vis en helpen daarna met leren vissen. Dat lukt beter met een volle maag. Dat is diaconaal werk: acute nood lenigen (corebusiness, zou ik haast zeggen) én mensen helpen om uiteindelijk weer op eigen benen te staan.

Het is in essentie ook de methodiek die INLIA heeft ontwikkeld; dakloze asielzoekers worden in onze opvang vanaf het moment dat we hen als gast verwelkomen geactiveerd. Zelf koken, schoonmaken, verantwoordelijk zijn voor sfeer en veiligheid. Zo krijgen ze eerst weer regie over hun dagelijkse bestaan, vervolgens over het ontwikkelen van nieuw toekomstperspectief. Hier, in het land van herkomst of elders.

Toen ik voor deze column nadacht over ons werk, vroeg een collega of er ook gasten waren die me in het bijzonder zijn bijgebleven. Bij wie te beginnen? Bij de vader wiens dochter verminkt raakte door de oorlog in Syrië? De salsaleraar die we hielpen terug te keren naar zijn kinderen in Guinee? De lieve oude dame van 89 die we vanuit de opvang moesten begraven? De lijst is lang.

Maar ik noem haar uiteindelijk deze man: Rahimullah Daqiq, een Afghaanse dichter en schrijver. Vijfenzestig jaar oud, in 1997 gevlucht voor de moedjahedien, krijgt geen vergunning om hier te blijven, kan niet terug naar Afghanistan (dat erkent ook de IND). Al 20 jaar in een uitzichtloze situatie. Hij wil er desondanks toe doen: “Wat belangrijk is, is dat je wat bijdraagt aan de wereld.” Daqiq vertaalde ‘De wereld van Sofie’ in het Pashtu; dankzij hem kunnen Afghanen nu dit boek over 3000 jaar westerse filosofie tot zich nemen. “Dit is wat ik kan bijdragen”, zei hij.

Dáár heb ik bewondering voor. En ik ben het met hem eens: belangrijk is dat je wat bijdraagt aan de wereld. Mensen daartoe in staat stellen, ook dat is diaconaat.

[Column voor **Kerk in Stad**, informatie- en opinieblad van de Protestantse Gemeentes in Groningen; themanummer ‘Diaconaat’, jrg 21 nr 5, 7 maart 2020]